

OBSAH

ÚVOD	6
1. PREMENY VNÍMANIA TEMATIKY STRATY, SMRTI A BOLESTI V SPOLOČNOSTI A JEJ POSTUPNÁ MARGINALIZÁCIA	10
(Radoslav RUSŇÁK)	
1.1 Strata, smrť a bolesť v kontexte lekárskeho vied	15
1.2 Komodizácia straty, smrti a bolesti v mediálnom spracovaní	17
2. VÝVIN DETSKÝCH PREDSTÁV O SMRTI V KONTEXTE PSYCHOLOGICKÝCH VÝSKUMOV	19
(Radoslav RUSŇÁK)	
2.1 Psychoanalyticky orientované výskumy	21
2.2 Kognitívne orientované výskumy	23
2.3 Výskumy orientované na poznanie biologických zákonitostí	24
2.4 Prieskum na primárnom stupni vzdelávania v Prešove (realizácia Rozhovoru o smrti s deťmi v 2., 3. a 4. ročníku ZŠ)	29
3. MIESTO UMELECKEJ LITERATÚRY PRI CELOŽIVOTNOM HLADANÍ ZMYSLU ŽIVOTA	32
(Radoslav RUSŇÁK)	
3.1 Literatúra pre deti a mládež a výchova k vedomiu smrteľnosti	35
3.2 Metodologické východiská pri práci s umeleckým textom s tematikou straty, bolesti a umierania	39
4. UMELECKÉ STVÁRNENIE STRATY, SMRTI A BOLESTI VO VYBRANÝCH LITERÁRNYCH DIELACH A JEHO DIDAKTICKÁ INTERPRETÁCIA V PRIMÁRNOM VZDELÁVANÍ	46
(Radoslav RUSŇÁK)	
4.1 Poetizácia a alegorizácia motívu straty a smrti v dielach 19. storočia.....	47
4.1.1 Hans Christian Andersen: Dievčatko so zápalkami	47

4.1.2	Oscar Wilde: Sebecký obor	51
4.2	Poetická lyrizácia motívu straty, smrti a bolesti na pomedzí poézie a prózy	54
4.2.1	Elisabeth Helland Larsenová/Marine Schneiderová: Ja som Smrť	54
4.2.2	Erik Jakub Groch/Jana Kiselová-Sitekova: Píšľalkár	58
4.3	Umelecká literatúra a explicitne stvárnený motív straty, smrti a bolesti (personifikácia smrti)	63
4.3.1	Wolf Erlbruch: Kačka, Smrť a tulipán	63
4.3.2	Kitty Crowther: Návšľeva malé smrti	67
4.4	Umelecká literatúra pre deti a implicitne koncipovaná tematika straty, smrti a bolesti	72
4.4.1	Mária Ďuríčková: Danka a Janka (Smutná rozprávká)	72
4.4.2	Jostein Gaarder/Akin Düzakın: Anton a Jonatán	75
4.5	Didaktický potenciál vybraných literárnych diel v primárnom vzdelávaní	79
4.5.1	Autorská rozprávká Dievčatko so zápalkami a jej didaktický potenciál v primárnom vzdelávaní	79
4.5.2	Autorská rozprávká Sebecký obor a jej didaktický potenciál v primárnom vzdelávaní	80
4.5.3	Obrázkový príbeh Ja som Smrť a jeho didaktický potenciál v primárnom vzdelávaní	83
4.5.4	Obrázkový príbeh Píšľalkár a jeho didaktický potenciál v primárnom vzdelávaní	85
4.5.5	Obrázkový príbeh Kačka, Smrť a tulipán a jeho didaktický potenciál v primárnom vzdelávaní	86
4.5.6	Obrázkový príbeh Návšľeva malé smrti a jeho didaktický potenciál v primárnom vzdelávaní	90
4.5.7	Poviedka Smutná rozprávká a jej didaktický potenciál v primárnom vzdelávaní	99
4.5.8	Obrázkový príbeh Anton a Jonatán a jeho didaktický potenciál v primárnom vzdelávaní	100

5.	TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ DETSKEJ RECEPCIE ILUSTRÁCIÍ S TEMATIKOU SMRTI	105
	(Tatiana BACHUROVÁ)	
5.1	Dieťa a umelecko-komunikačná funkcia ilustrácie	107
5.2	Recepcia ilustrácie v umeleckej literatúre	109
5.3	Vnímanie ilustrácie a typológia recipientov	116
5.4	Verbálna a neverbálna interpretácia ilustrácie a riadená recepcia	119
5.5	Metodologické východiská pri práci s ilustráciou s motívom straty, smrti a bolesti v primárnom vzdelávaní	123
6.	EXISTENCIÁLNE OTÁZKY O ŽIVOTE A SMRTI VO VÝTVARNOM SPRACOVANÍ VYBRANÝCH LITERÁRNÝCH DIEL	126
	(Tatiana BACHUROVÁ)	
6.1	Obrázkové knižky s tematikou straty a smrti	128
6.2	Analýza výtvarného spracovania fenoménu smrti a didaktický potenciál ilustrácie vo vybraných obrázkových knižkách	130
6.2.1	Elisabeth Helland Larsenová/ Marine Schneiderová (ilustrátorka): Ja som Smrť	130
6.2.2	Wolf Erlbruch (autor/ilustrátor): Kačka, Smrť a tulipán	138
6.2.3	Michael Stavarič/Dorothee Schwab (ilustrátorka): Dívčátko s kosou	144
6.2.4	Daniel Rušar/Luboslav Paľo (ilustrátor): Kamzíkův velký skok	146
6.2.5	Jostein Gaarder/Akin Düzakın (ilustrátor): Anton a Jonatán	148
	ZÁVER	152
	VYBRANÉ DIELA MODERNEJ LITERATÚRY PRE DETI A MLÁDEŽ S RÔZNYM UPLATNENÍM MOTÍVU STRATY, SMRTI A BOLESTI	154
	PRAMENE	158
	LITERATÚRA	158
	Z POSUDKOV RECENZENTIEK	168
	SUMMARY	170